

Energimarknadsrapport olja, gas, kol

Läget på olje-, gas- och kolmarknaderna

Sammanfattning av 2014

Elin Akinci
Alexander Meijer
Analysavdelningen

Kontakt: energimarknadsrapport-oljagaskol@energimyndigheten.se

Sammanfattning

Efter en längre tid med ett högt och stabilt oljepris så har priset sedan juni 2014 fallit dramatiskt under hösten och vintern. Det finns en mängd förklaringsfaktorer till varför oljepriset har sjunkit drastiskt, där den främsta förklaringen går att finna i nedrevideringen av förväntningarna på den globala efterfrågan på olja. De ekonomiska utsikterna har påverkat oljeprognoserna och prognoserna för efterfrågan på råolja har drastiskt minskats ned under den senaste tiden. Samtidigt som efterfrågeprognoserna har sjunkit så står sig utbudsprognoserna stabila. Vid OPEC:s ministermöte i november bestämde sig gruppen för att behålla sitt produktionstak på 30 miljoner fat per dag, med Saudiarabien som drivande i frågan. Saudiarabien förlorar enorma summor på att agera som de gör genom uteblivna oljeintäkter, men fokuserar istället på att försvara marknadsandelar vilket får ses som en mer långsiktig strategi.

År 2014 kom att bli ett händelserikt år för den europeiska gasmarknaden. Å ena sidan har det varit ett år med en generellt sett låg efterfrågan och låga gaspriser, som till största beror på att 2014 var ett varmt år. Å andra sidan så har det funnits betydande geopolitiska risker som hotat att kunna leda till avbrott i leveranser från Ryssland till Europa, vilket dock inte fick någon större prispåverkan på marknaden. Gasdispyten mellan Ukraina och Ryssland har pågått parallellt med stridigheterna i Ukraina, men i oktober kom de båda parterna tillsammans med EU överrens om en uppgörelse som säkrade Ukrainas gasförsörjning över vintern. 2014 har också varit ett år med nya kontraktstrukturer på gasmarknaden vilket fått prisutvecklingen att se lite annorlunda ut jämfört med tidigare år.

Den europeiska kolmarknaden har överlag haft en fallande pristrend under 2014, mycket till följd av att 2014 var ett varmt år samtidigt som ett globalt överutbud varit rådande. Året inleddes med visst bortfall från Colombias kolexport orsakat av nya miljökrav och tidvis rådde viss marknadsoro för eventuella sanktioner från EU mot Ryssland som skulle kunna påverka kolhandeln. Överlag har dock det globala överutbudet tyngt ner kolpriset och under årets sista kvartal stärktes detta ytterligare av att Kina införde en rad åtgärder som minskade landets importbehov, vilket gjorde att året avslutades med ett brant fall för kolpriserna.

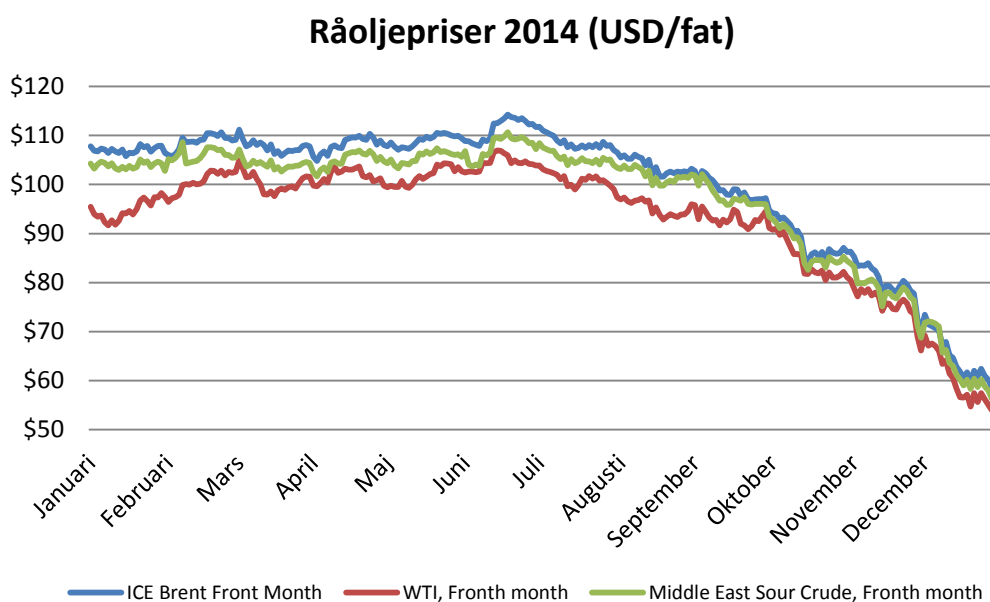
Utsläppsrättsmarknaden inom ETS började året med väldig låga prisnivåer, men politiska åtgärder och förslag fick snabbt priset att stiga. I januari godkändes tidsplanen för de planerade backloading-åtgärderna av EU:s klimatkommitté och förslaget till ett ramverk för EU:s klimat- och energipolitik till 2030 presenterades, vilken föreslog en snabbare minskningstakt för utsläppstaket efter 2020. Samtidigt presenterades förslaget om en marknadstabilitetsreserv. I samband med publiceringen av de verifierade utsläppen för 2013, som visade på cirka tre procent mindre utsläpp än föregående år, föll priset tillbaka. Efter april antog priset för utsläppsrätter en långsamt stigande trend, främst orsakad av ett minskat utbud som följde av att utsläppsrätter undanhållits marknaden genom backloading-åtgärderna, men också till följd av att politiska diskussioner om utsläppsrättsmarknadens utveckling intensifierades.

Innehåll

Oljemarknaden 2014	3
Naturgasmarknaden 2014	6
Kolmarknaden 2014	9
Utsläppsrättsmarknaden 2014	11

Oljemarknaden 2014

Under perioden från 2011 till mitten av 2013 har råoljepriset Brent handlats inom ett väldigt smalt prisspann, där kvartalspriserna för Brent legat över 100 dollar per fat under en period på 14 sammanhängande kvartal. Den globala oljemarknaden har med andra ord varit väldigt stabil trots att det funnits flertal faktorer som tycktes kunna ha påverkat marknaden och priset mer. Det har varit en period med både ekonomisk osäkerhet och geopolitiska risker, samtidigt som produktionstillväxten för skifferolja i Nordamerika varit oväntat stark. Prisstabiliteten bröts dock i juni 2014 och har sedan dess fallit dramatiskt under hösten och vintern, där råoljepriset Brent för närvarande handlas för strax under 50 dollar per fat. Prisnedgången har skett trots att de geopolitiska riskerna har ökat i stora delar av världen, framför allt i de områden som står för mycket av världens oljeproduktion.

Källa: Montel

Det finns en mängd förklaringsfaktorer till varför oljepriset har sjunkit drastiskt under de senaste sju månaderna. Den främsta förklaringen går att finna i nedrevideringen av förväntningarna på den globala efterfrågan på olja. Även om den globala ekonomin till viss del har återhämtat sig från finanskrisen 2008 så kvarstår utsikterna för den globala ekonomin som osäkra. De ekonomiska utsikterna har påverkat oljeprognoserna och prognoserna för efterfrågan på råolja har drastiskt minskats ned under den senaste tiden. I juni presenterade IEA en prognos för 2014 års efterfrågan på olja, vilken visade på en efterfrågetillväxt på 1,4 miljoner fat per dag. Under de senaste månaderna har den prognosen halverats. Inom OECD-länderna så är det främst Eurozonen som står för svag ekonomisk återhämtning och därmed låg oljeefterfrågan. Utanför OECD så är det främst den kinesiska efterfrågetillväxten på olja som har planat ut men efterfrågetillväxten har också minskat i Indien, som tidigare stått för en stark tillväxt.

Samtidigt som efterfrågeprognoserna fortsätter att sjunka så står sig utbudsprognoserna stabila, med undantag för en del länder utanför OPEC där till exempel Brasilien inte

lyckats producera i förväntad takt. Nordamerika har däremot täckt upp för den svaga produktionstillväxten bland länderna utanför OPEC och har istället överraskat med en rekordartad produktionstillväxt. Denna produktionstillväxt har gynnats av de senaste årens höga oljepriser och den tekniska utvecklingen inom hydraulisk spräckning (så kallad ”fracking”), vilket har gjort det möjligt att exploatera skifferolja och skiffergas i hög utsträckning. Den amerikanska ekonomin har, fram till att landets produktionstillväxt tog fart, varit starkt beroende av oljeimport från Mellanöstern. Detta har nu förändrats och den amerikanska oljeimporten från framför allt Mellanöstern, Väst- och Nordafrika har minskat drastiskt. Istället har Kanada kommit att bli USA:s största leverantör av olja.

Under 2009 vände USA:s oljeproduktionstillväxt från en negativ till en positiv trend. Under 2012 uppgick den till 840 000 fat per dag, under 2013 till 950 000 fat per dag och tillväxten förväntas under 2014 överstiga 1 miljon fat per. Produktionstillväxten har till största del kommit från den okonventionella skifferoljeproduktionen, som under 2010 låg under en miljon fat per dag för att öka till över 3,5 miljoner fat per dag under andra halvan på 2014. Det amerikanska energiorganet EIA uppskattar att den okonventionella oljeproduktionen (tight oil production) kommer att nå 4,8 miljoner fat per dag under 2021, motsvarande 50 procent av den totala amerikanska oljeproduktionen från att under 2012 ha motsvarat 35 procent. Den amerikanska produktionstillväxten är anmärkningsvärd och i BP:s statistiska årskrönika från 2014 konstateras att det endast är Saudiarabien som tidigare har lyckats med en så pass stark produktionstillväxt och då har det varit ett resultat av att de kunnat utnyttja sin reservkapacitet.

USA:s produktionstillväxt och minskade importbehov har påverkat såväl den amerikanska inhemska marknaden som den globala oljemarkanden eftersom handelsflöden har förändrats och omriktats. Under perioden från 2011–2013 så har den amerikanska produktionstillväxten och därmed det utökade utbudet i princip ersatt produktionsavbrott, stopp och minskat utbud från andra delar av världen. På så sätt så har produktionstillväxten i USA inte lett till någon drastiskt förändring av den globala utbudskurvan. En stark förklaringsfaktor till att oljepriset fortsatte att handlas inom ett smalt prisspann under 2011–2013 beror i mångt och mycket på att den amerikanska tillväxten tog fart samtidigt som det förekom flera produktionsstörningar i andra delar av världen, främst i Mellanöstern och Nordafrika.

MENA-regionen (Mellanöstern och Nordafrika) har varit centrala för oljemarknadens utveckling på två olika sätt. För det första har regionen som nämnts stått för de flesta av de stora produktionsbortfallen som minskat det globala utbudet. Mellan 2011 och 2013 uppskattas det att den arabiska våren och sanktionerna mot Iran resulterade i produktionsförluster på över 1,600 miljoner fat av olja från den globala oljemarknaden. Den amerikanska produktionstillväxten har inte varit tillräcklig att täcka upp för bortfallet och balansera markanden och därför har MENA-regionen spelat ytterligare en roll genom att framför allt oljeproducerande länder i Gulfen har fått ökat sin produktion. Det är främst Saudiarabien, Qatar, Kuwait och Förenade Arabemiraten som har ökat produktionen, från en gemensam produktionsnivå på runt 14 miljoner fat per dag innan den arabiska våren bröt ut, till mer än 16 miljoner fat per dag under de senaste tre åren. Världens reservkapacitet som har använts för att balansera situationer då den globala marknaden drabbats av produktionsbortfall är koncentrerad till gulfstaterna och då främst hos Saudiarabien.

Vissa av MENA-regionens tidigare produktionsbortfall har nu börjat komma tillbaka till marknaden. Trots inre stridigheter och politisk instabilitet i Libyen så har produktionen i landet till viss del återhämtat sig, även om produktionen ligger långt under landets tidigare produktionsnivåer. Samtidigt har Iraks oljeproduktion från de södra delarna av landet hittills klarat sig från de inre stridigheterna i norra delarna av landet. Tillsammans stod OPEC-länderna för ett bortfall på över 2,85 miljoner fat per dag under september 2013. Detta produktionsbortfall minskade till runt 1,66 miljoner fat per dag under andra hälften av 2014.

En annan faktor som spelat en roll för hur oljepriset har utvecklats den senaste tiden har varit en förändrad inställning hos investerare. Det finns en oro bland investerare för att det ska skapas ett överutbud på marknaden genom produktionstillväxten i USA, om produktionsbortfall i andra länder kommer tillbaka och också tillförs till marknaden. Marknaden och investerare står inför många frågetecken, där flera av dem handlar om hur stora volymer som kan tänkas komma ut på marknaden från en ökad produktion från Libyen och Irak. Även en ökad produktion från Iran kan nå marknaden om sanktionerna lyfta från landets oljeexport. Många investerare förbereder sig därför på möjligheten att marknaden kommer att styras av ett starkt överutbud där OPEC samtidigt väljer att inte dra ned på sin produktion för att balansera marknaden.

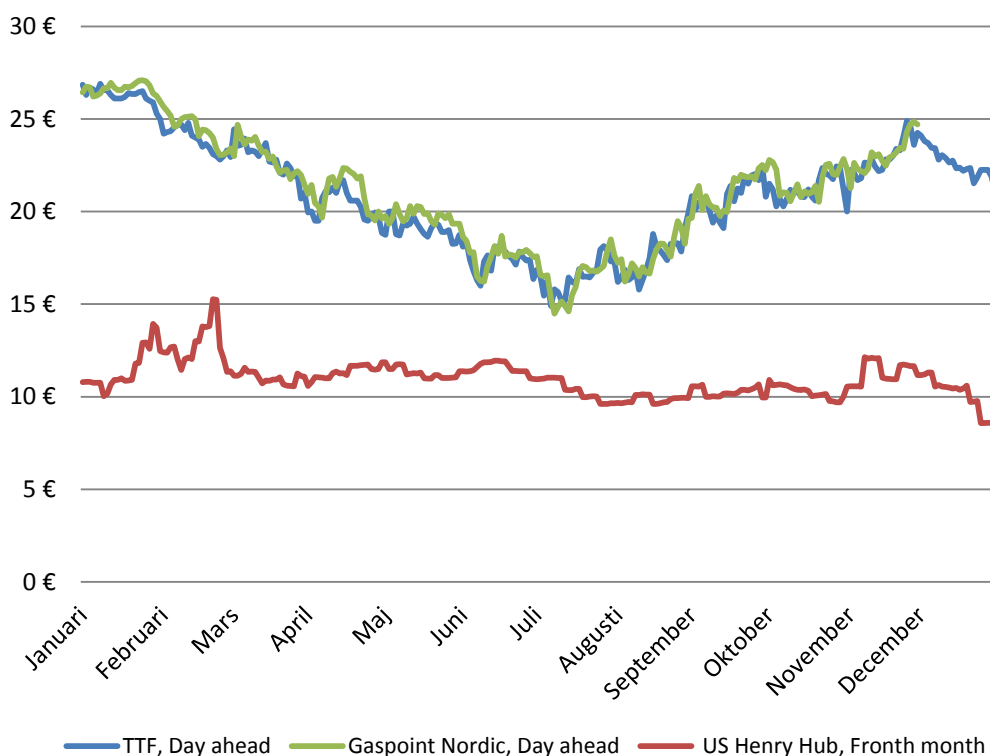
Vid OPEC:s ministermöte i november bestämde sig gruppen för att behålla sitt produktionstak på 30 miljoner fat per dag. Många har ställt sig frågande till varför OPEC och då främst Saudiarabien valde att inte agera denna gång i syfte att balansera marknaden. En orsak till att många förväntade sig att de skulle agera annorlunda är att vid prisfallet under 2008–2009 beslutade Saudiarabien och OPEC istället om att justera ned sin produktion med 3 miljoner fat per dag i syfte att balansera marknaden. Det finns dock omständigheter som skiljer prisfallet 2008–2009 från förra årets plötsliga nedgång. Oljeprisfallet under 2008–2009 kom som ett resultat av den dåvarande bank- och finanskrisen, vilken påverkade både efterfrågan på olja och likviditeten på marknaden. Den senaste tidens nedgång skiljer sig eftersom de bakomliggande faktorerna till prisfallet främst återfinns inom oljemarknaden och inte genom externa faktorer. Under 2008 justerade Saudiarabien sin produktion för att balansera marknaden, men om de skulle agera på samma sätt denna gång så skulle det förmodligen resultera i att de förlorar marknadsandelar.

OPEC och Saudiarabiens agerande har skapat en del frågetecken eftersom många hade förväntat sig att fokus istället skulle ligga på att säkra intäkter genom ett högt oljepris. Saudiarabien förlorar enorma summor på att agera som de gör, men att fokusera på att försvara marknadsandelar istället för närliggande oljeintäkter får ses som en mer långsiktig strategi. Saudiarabiens oljeminister var väldigt tydlig i sitt uttalande då han sa att hur lågt priset än kommer att sjunka så kommer de inte att minska sin produktion och det kan mycket väl vara så att priset aldrig går tillbaka till 100 dollar per fat. Ett sådant utfall skulle innebära att många oljeprojekt riskerar att bli olönsamma. Tidigare har den generella uppfattningen på marknaden varit att eftersom Saudiarabien justerade ned sin produktion under 2008–2009 skulle detta ha signalerat ett så kallat prisgolv till marknaden. Detta uppfattades som att Saudiarabien alltid skulle försöka se till att priset låg omkring 90–110 dollar per fat. Med den nuvarande situationen så tycks det istället vara upp till marknaden hur priset framöver kommer att röra sig och på vilken nivå det kommer att ligga.

Naturgasmarknaden 2014

År 2014 kom att bli ett händelserikt år för den europeiska gasmarknaden. Å ena sidan har det varit ett år med en generellt sett låg efterfrågan, som till största beror på att 2014 var ett varmt år. Å andra sidan så har det funnits betydande geopolitiska risker som hotat att kunna leda till avbrott i leveranser från Ryssland till Europa, vilket dock inte fick någon större prispåverkan på marknaden. Det har också varit ett år som inneburit nya kontraktstrukturer vilket fått prisutvecklingen att se lite annorlunda ut jämfört med tidigare år. När det kommer till prisutvecklingen så har 2014 varit ett år med relativt låga gaspriser, vilket till stor del har berott på den låga efterfrågan. Det sjunkande råoljepriset har till viss del också pressat ner gaspriserna i de långa kontrakten, men i betydligt mindre utsträckning än vad som hade varit fallet för ett par år sedan när gaspriserna i Europa var mer länkade till oljepriserna.

Naturgaspriser 2014 (euro/MWh)

Källa: Montel och Gaspoin Nordic (prisuppgifter från Gaspoin Nordic saknas för december).

Det fanns ett flertal indikatorer på att marknadsförhållandena under förra året, till skillnad från hur det faktiskt utvecklades, skulle bli ansträngda och att höga priser till följd av riskpremier och tidvis hög efterfråga skulle styra marknaden. Den norska exporten blev som väntat lägre än föregående år i och med begränsad produktion från gasfältet Troll och den holländska gasproduktionen fortsatte som förväntat att sjunka

drastiskt. Ukrainakrisen stod för stora leverensrisker, vilka inte införlivades i den utsträckning som många befarade men som dock fortsätter utgöra en risk under 2015. LNG-leveranserna till Europa förväntades under 2014 att fortsätta vara få, vilket också blev fallet då de till och med minskade i förhållande till föregående år. Detta trots att den asiatiska efterfrågan på LNG sjönk under året och därmed fick de globala spotpriserna att sjunka. Trots ovanstående faktorer så har marknaden styrts av ”låga” gaspriser som sjönk med 26 procent jämfört med de genomsnittliga årspriserna för 2013.

Så vad har gjort att marknaden inte reagerat som förväntat på ovanstående utbudsrisker? Svaret återfinns till största del på efterfrågesidan. De milda temperaturerna under såväl vintern som sommaren har lett till en generellt låg efterfrågan. Under 2014 års första kvartal så minskade den europeiska efterfrågan med 30 miljarder kubikmeter jämfört med samma period under föregående år, vilket var en minskning med 17 procent. Detta fick till följd att lagernivåerna var relativt höga även i slutet på uttagssäsongen, vilket även påverkade efterfrågan under sommaren och ledde till att betydligt mindre volymer än vanligt behövde injiceras i lager. I slutet av injiceringsperioden så fanns det runt 12 miljarder kubikmeter mer gas i lager jämfört med samma period 2013. Det intressanta är att det som krävdes för att få en sådan utbudssituation var ett första kvartal som var mildare än vanligt, vilket antyder att temperaturen är en av de mest avgörande faktorerna för marknadsförhållandena på den europeiska gasmarknaden.

2014 var ett år med geopolitiska risker i och med Ukrainakrisen och detta är en riskfaktor som fortfarande kvarstår. Gasdispyten om vad Ukraina bör betala för sin import av rysk gas samt hur mycket de är skyldiga för obetalda gasräkningar och när denna skuld ska vara betald skett parallellt med stridigheterna och så även hotet om leveransavbrott från Ryssland via Ukraina till Europa. Ukraina tog fallet till skiljedomstolen i Stockholm i maj 2014 och Gazprom krävde Naftogaz på förbetalning för all import av gas i juni 2014, vilket resulterade i att Naftogaz slutade importera gas från Ryssland under sommaren. I oktober förhandlades ett interimsavtal fram av båda parter tillsammans med EU som innebar att Ukraina skulle få importera 4 miljarder kubikmeter gas för att försörja den ukrainska marknaden under vintern, till ett pris på 385 dollar per tusen kubikmeter. Det fastslogs också att Ukraina skulle betala en skuld på 3,1 miljarder dollar.

En annan större händelse under 2014 som berör ryska leveranser till Europa var Ryssland och Gazproms beslut om att stoppa byggandet av rörledningen South Stream i december. Beslutet kom som en överraskning då stora investeringar i projektet redan hade gjorts. Den alltmer ansträngda relationen mellan Europa och Ryssland kvarstår och frågan om tredjepartstillträde till infrastruktur kommer med största sannolikhet att fortsätta vara en het fråga mellan Ryssland och EU under 2015, framför allt gällande landleddningen OPAL.

När det kommer till prisutvecklingen på den europeiska marknaden så har priserna utöver att de varit förhållandevis låga också varit volatila. Detta kan till största del förklaras genom nya kontraktstrukturer som erbjuder mindre flexibilitet och som är mer direkt länkade till marknadspriset, det vill säga mer länkade till hubbpriserna.

2014 har präglats av höga lagervolymer men trots detta har europeiska gashandlare valt att till stor del injicera i lager snarare än att använda gasen för elproduktion. De låga gaspriserna under sommaren ledde till att runt 12 miljarder kubikmeter mer gas än året

innan injicerades i lager. Storbritannien utgör dock undantaget, vilket med största sannolikhet berodde på landets begränsade lagerkapacitet, en större efterfråga på gas för elproduktion och landets beslut om att höja prisgolvet för utsläppsrätter till 9,55 euro per ton koldioxid.

Förutsättningar för 2015

Marknadsutvecklingen under 2014 tycks ha fått förväntningarna på 2015 att förändras en del, även om utbudssituationen inte ser särskilt annorlunda ut ifrån vad den gjorde vid samma tidpunkt förra året. Skillnaden är främst att Norge förväntas leverera mer gas och att fler LNG-leveranser väntas vara tillgängliga. Inställningen på marknaden verkar vara att det kommer att krävas en del för att priserna ska gå upp i någon betydande utsträckning under en längre period. Lagernivåerna är goda men vädret utgör alltid en risk under framför allt det första kvartalet. Lägre temperaturer under första kvartalet 2015 skulle kunna få marknaden att balanseras upp från de nuvarande låga priserna.

Den geopolitiska risken kring Ukraina tycks kvarstå. USA tillsammans med EU hoppas på att tuffare sanktioner gentemot Ryssland ska få Putin att dra tillbaka sitt stöd till separatisterna, men det verkar som att det motsatta har skett. Vidare har Putins avståndstagande gentemot väst lett till ett ökat stöd för honom bland den ryska befolkningen, trots att den ryska ekonomin drabbats hårt av sanktionerna och det fallande råoljepriset. Denna situation fortsätter att vara rådande under 2015 och Rysslands ekonomi kommer med största sannolikhet att fortsätta kämpa med både sanktioner och låga råoljepriser och många analytiker varnar för att detta kan leda till att Ryssland söker mer konfrontation i Ukraina. Detta innebär dock inte nödvändigtvis att något dramatiskt sker för gassituationen, men konflikten kan komma att förlängas och den rådande osäkra situationen kan komma att kvarstå.

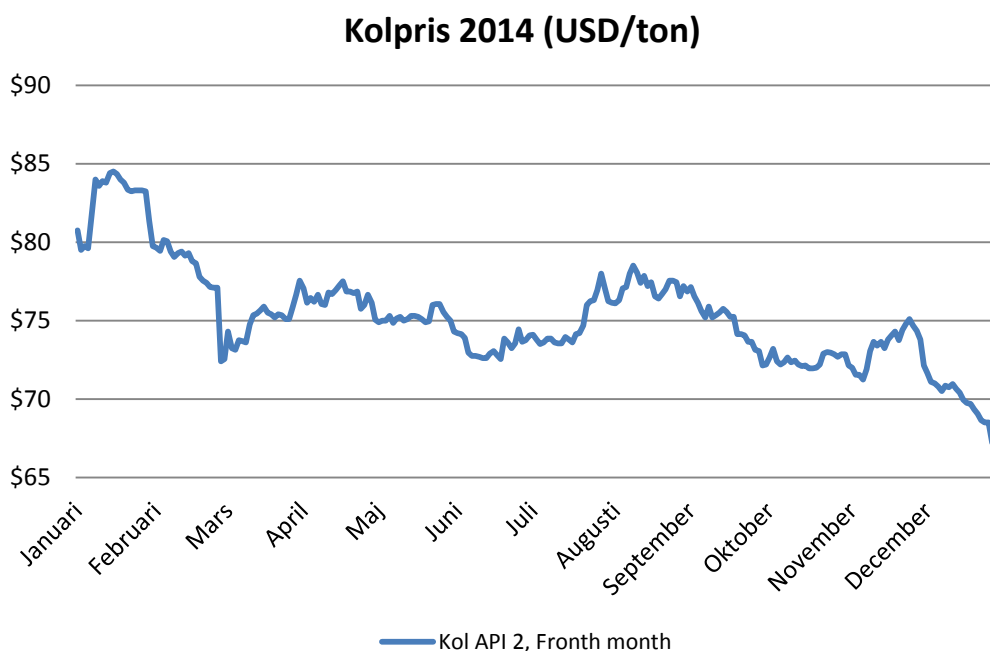
När det kommer till den faktiska gasdispyten mellan Ryssland och Ukraina och problematiken kring Ukraina som transitland av rysk gas till Europa så kvarstår kontraktdispyten mellan Gazprom och Naftogaz. Fallet ligger kvar hos skiljedomstolen och dispyten om både prisnivå och om hur denna nivå ska räknas ut är det fortfarande inte beslutat om. Även om prisnivån enligt interimsavtalet på 385 dollar per tusen kubikmeter kan tänkas accepteras av båda parter så verkar det vara oklart hur hela dispyten ska lösas. Ukraina vill att priset ska skrivas in i kontraktet medan Ryssland erbjuder ett fast pris och ett avsägande av exporttullar. Många menar att skiljedomstolens beslut kommer att vara avgörande för hur stor risk Ukraina utgör som transitland till Europa.

LNG-leveranserna till Europa förväntas att öka under 2015 då den globala LNG-marknaden växer. Med fler leveranser tillgängliga väntas priserna att sjunka från de senaste årens höga nivåer.

Sammanfattningsvis så ser 2015 ut att bli ett år där marknaden är välförsörjd och som därmed troligtvis kommer att kunna behålla de relativt låga gaspriser. Det finns dock alltid väderrelaterade risker som skulle kunna få efterfrågan att öka samt geopolitiska risker med främst Ryssland och Ukraina som skulle kunna få försörjningssituationen att se annorlunda ut.

Kolmarknaden 2014

Den europeiska kolmarknaden har överlag haft en fallande pristrend under 2014, mycket till följd av att 2014 var ett varmt år samtidigt som ett globalt överutbud varit rådande. Förutom att mildt vädret med låga temperaturer minskar uppvärmningsbehovet så medför det minskade transportsstörningar från isbildning på haven, vilket underlättar för båttransporter av kol, främst från Ryssland.

Källa: Montel

Från den 1 januari 2014 infördes ny miljölagstiftning i Colombia med nya krav för kolindustrin och deras terminaler i exporthamnarna. Detta ledde till att bland annat Drummond, som står för cirka en tredjedel av kolexporten från Colombia, fick inleda året med att stänga ner sin export tills de genomfört nödvändiga uppgraderingar i sin exporthamn för att kunna återfå sin exportlicens. Priset på den europeiska marknaden fick visst stöd under årets första veckor av ovissheten om när exporten skulle kunna återupptas, dock blev det ingen dramatisk prispåverkan eftersom vintern var mild samtidigt som lagren i Europa var välfyllda. När det sedan stod klart att Drummond kunde återuppta sin kolexport i mars och att ingen köldknäpp verkade vara på intåg sjönk kolpriset snabbt. Bortfallet från Colombia täcktes på den europeiska marknaden främst upp av kol från Sydafrika.

Krisen i Ukraina och Rysslands intåg på Krim ledde till oro på samtliga energimarknader, men för kolmarknaden var påverkan inte särskilt dramatisk. Marknadens oro gällande kol berodde främst på om EU skulle kunna tänkas införas sanktioner som skulle påverka kolimporten från Ryssland, som står för den

största delen (cirka 30 procent år 2013) av kolet som importeras till EU. Dock har hittills inga sanktioner som påverkar kolimporten från Ryssland införts.

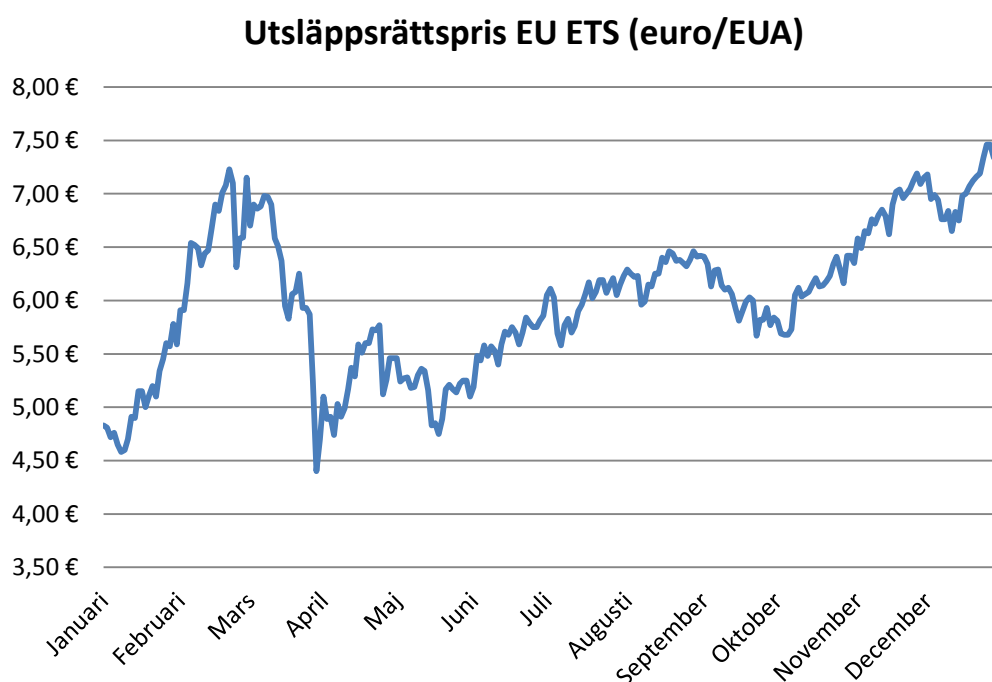
Under framför allt årets andra halva så tyngdes kolpriset globalt sett av utvecklingen på stillahavsmarknaden, främst genom att Kinas importbehov minskade. Detta fick genomslag även på den europeiska kolmarknaden. Kinas nationella kommission för utveckling och reform (NDRC) uppmanade under september kinesiska företag att halvera sin kolimport under resten av året, för att istället stödja den inhemska kolindustrin. NDRC fattat beslut om att förbjuda import (och brytning) av kol med ett askinnehåll över 40 procent eller svavelinnehåll över 3 procent från årsskiftet 2015. Den 15 oktober införde Kina även en importskatt för energikol på 6 procent, även om Indonesien som står för den största delen av kolet Kina importerar undantas från importskatten genom ett frihandelsavtal. Australien hade förhoppningar om att även de skulle få undantas från importskatten, men istället bestämdes det att den gradvis ska fasas ut. Den kinesiska kolimporten uppges ha varit 17 procent lägre under oktober 2014 jämfört med samma månad föregående år. Kinas minskade importbehov tyngde kolpriserna även på den europeiska marknaden och året avslutades med ett brant prisfall (som hittills fortsatt under de första veckorna 2015).

Överutbudssituationen på stillahavsmarknaden ledde bland annat till att Australiens största kolexportör Glencore Xstrata beslutade att stänga ner gruvverksamheten i landet under tre veckor över jul.

Valutakurserna påverkar också prisutvecklingen på kolmarknaden, där euron har haft en sjunkande trend mot dollarn under andra halvan av 2014 vilket dämpat efterfrågan på importerat kol som handlas i dollar och därmed tyngt priserna. För Rysslands del har istället den svaga rubelkursen inneburit att landet kunnat öka sin kolexport betydligt.

Utsläppsrättsmarknaden 2014

Priset på utsläppsrätter inom ETS hade en överlag stigande trend under 2014, men handlas fortfarande på generellt låga nivåer.

Källa: Montel

Året började med väldigt låga prisnivåer med ett stort marknadsutbud från de första auktionerna för 2014, men politiska faktorer och förslag fick snabbt priset att stiga. I början av januari godkändes tidsplanen för de planerade backloading-åtgärderna av EU:s klimatkommitté, där det bestämdes att 400 miljoner färre utsläppsrätter skulle auktioneras ut under 2014. För de två följande åren bestämdes att 300 miljoner färre utsläppsrätter skulle auktioneras ut under 2015 och 200 miljoner färre utsläppsrätter under 2016. De 900 miljoner utsläppsrätter som därmed undanhålls från marknaden ska istället auktioneras ut under 2019 och 2020 istället. I slutet av februari godkändes sedan det slutgiltiga backloading-förslaget enligt ovanstående tidplan.

Förslaget till ett ramverk för EU:s klimat- och energipolitik till 2030, som presenterades den 22 januari, innehöll två reformförslag för den europeiska utsläppsrättsmarknaden. Inom ramverket föreslog kommissionen att utsläppstaket inom handelssystemet ska minska med 2,2 procent årligen från och med 2020. Den nuvarande minskningstakten fram till 2020 är 1,74 procent per år. Samtidigt presenterades förslaget om en marknadsstabilitetsreserv, som innebär att om utbudet av utsläppsrätter överstiger en viss nivå så ska en viss andel utsläppsrätter placeras i en reserv. Om utbudet istället blir för lågt ska istället utsläppsrätter från reserven introduceras på marknaden och syftet är att kunna garantera ett stabilt

utbud på marknaden vilket ska bidra till en jämnare prisutveckling. Ursprungligen föreslogs marknadsstabilitetsreserven att träda i kraft från år 2021, men tidpunkten för detta var föremål för diskussioner under hela året. Tyskland var tidiga med att uppge att de önskade att marknadsstabilitetsreserven skulle träda i kraft innan 2021.

Priset steg kraftigt under februari efter men i samband med publiceringen den 1 april av de verifierade utsläppen för 2013 föll priset tillbaka och var nere och vände under 4,5 euro per utsläppsrätt. Siffrorna visade att utsläppen inom handelssystemet minskade med cirka tre procent under 2013 jämfört med 2012, vilket indikerade ett överutbud av utsläppsrätter. Flera analysföretag hade kommit fram till liknande siffror i sina prognoser, vilket fick priset att börja falla redan innan publiceringen från EU-kommissionen.

Efter april antog handelspriset för utsläppsrätter en långsamt stigande trend, främst orsakad av ett minskat utbud genom de utsläppsrätter som undanhållits marknaden genom backloading-åtgärderna, men också till följd av att politiska diskussioner om utsläppsrättsmarknadens utveckling intensifierades. Främst handlade diskussionerna om förslaget att införa en marknadsstabilitetsreserv, som behöver godkännande både från EU-parlamentet och en majoritet av medlemsländerna för att kunna bli verklighet. Om och när en marknadsstabilitetsreserv kan införas diskuteras fortfarande och en omröstning om förslaget ska hållas i februari 2015.

Den 23 oktober antogs det föreslagna ramverket för EU:s klimat och energipolitik till 2030, där de tidigare nämnda reformerna för utsläppstakets minskning efter 2020 ingår. Inom ramverket beslutades det även att konkurrensutsatta sektorer där det finns risk för att verksamheten ska flytta till länder utanför ETS med lägre utsläppskrav (så kallat koldioxidläkage) ska få fortsatt gratis tilldelning av utsläppsrätter. Även elproduktionen för åtta låginkomstländer i Östeuropa får gratis tilldelning.